8-2 Lymphoedema következtében kialakult funkciózavar / fogyatékosság miatt szükséges rehabilitáció ellátási programja

II szint, 2200 szakmakód

III. SZINT: MEGHATÁROZOTT FELTÉTELEK ESETÉN

A perifériás nyirokrendszer (nyirokér és/vagy nyirokcsomók) veleszületett (elsődleges) vagy szerzett (másodlagos) károsodása, melynek során a végtagokban/törzsön/arcon felgyűlt fehérje- és zsírdús nyirokfolyadék következtében a végtagok/törzs/arc megduzzadnak. A mozgások az oedema miatt korlátozottá válnak, jellegzetesen önellátási (öltözködés, mosdás, kézhasználat) és helyváltoztatási nehézséget okozhatnak. Fájdalom is kialakulhat a locoregionális nyirokcsomó tumorszövet általi kompressziója, a másodlagos mozgásszervi elváltozások, esetleg az ízületi- és ínkontraktúrák kialakulásának következtében. Az esetek egy részében lokális infekciók, speciális bőrtünetek, sebek is kialakulhatnak, melyek további rehabilitációs szükségletet jelentenek.

A rehabilitáció célja a kintrekedt nyirokfolyadék aktív és passzív kezelésekkel való visszaterelése (nyirokdrenázs, kompressziós pólya) a keringésbe, a szükséges rehabilitációs segédeszközökkel ellátás, fizikoterápia, pszichés támogatás, bőrhigiéne és sebkezelés tanítása, diétás oktatás

1. A páciensek állapotának jellemzése

1.1. Betegség / baleset / rendellenesség és a kialakult károsodás / funkciózavar / fogyatékosság leírása

Lásd a NEAK honlapján közzétett kitöltési útmutatót, illetve törzseket, továbbá a 6. pont tartalmazza a szakmai ajánlást.

1.2. Állapot-súlyosság: A rehabilitációra kerülő személyek állapot-súlyossága a program kezdetén limitek megadásával: **közepesen súlyos / enyhe**

1.3. Humánerőforrás

1.3.1. Ápolói szükséglet: közepes vagy kicsi: önellátás segítése, bőrápolás és annak tanítása, sebápolás

1.3.2. Specifikus szakdolgozói szükséglet: bővített csomag: a speciális nyirokdrainage és a kompressziós pólya alkalmazásában jártas gyógytornász és szakasszisztens esetleg gyógymasszőr, ergoterapeuta, dietetikus, pszichológus, szociális munkás, seb-, és bőrkezelésben jártas szakápoló, fizikoterápiás szakasszisztens

1.4. Fogyóanyag szükséglet:

1.4.1. Napi átlagos gyógyszer szükséglet: nagy

Alapbetegség(ek) miatt szükséges típusos gyógyszerek: értágítók, vénás keringésre ható szerek, szívgyógyszerek, vérnyomáscsökkentők, lipidszint csökkentők, inzulin, per os antidiabetikumok, antidepresszánsok, antibiotikumok, gomba ellenes szerek, kemoterápiás szerek
Rehabilitáció során szükséges gyógyszerek: fájdalomcsillapítók, non-steroid gyulladáscsökkentők, altató, vérhígító

1.4.2. Napi átlagos kötszer- egyéb orvosi és orvostechnikai anyag szükséglet: közepes-kicsi

Alapbetegség(ek) miatt gyakran szükséges anyagok: rövid megnyúlású kompressziós pólyák végtagonként 5 db, sebek, nyirokfolyás esetén sebfedők, nedvszívók
Rehabilitáció során szükséges anyagok: rövid megnyúlású kompressziós pólyák, speciális bőrápoló szerek (fertőtlenítő oldat, krémek), sebkötőző anyagok, bandázs

1.4.3. Napi átlagos diagnosztikai anyag (fogyóeszköz) szükséglet: kicsi

Alapbetegség(ek) miatt szükséges diagnosztikai anyagok: laborvizsgálat, mikrobiológiai vizsgálat
Rehabilitáció során szükséges diagnosztikus anyagok: rtg.., EKG, vérnyomásmérő, vércukorszintmérő

2. Betegutak leírása

2.1. Hogyan kerül a páciens rehabilitációra?

háziorvos – rehabilitációs szakambulancia – rehabilitációs osztály/nappali kórház/szakambulancia
bőrgyógyászati osztály – rehabilitációs ambulancia -osztály/nappali kórház/szakambulancia
érsebészeti/angiológiai szakrendelés - rehabilitációs ambulancia - osztály/nappali kórház/szakambulancia
onkológiai osztály/rendelés - rehabilitációs ambulancia - osztály/nappali kórház/szakambulancia

2.2. Mi a jellemzője az adott betegcsoportnak a rehabilitációs ellátás időzítésére vonatkozóan?

Többségében **programozható** rehabilitáció, de daganatos betegségekben előre sorolandó, előfordul sürgős felvétel is, súlyos nyirokoedema esetén (pl. nyirokcsorgás, súlyos sebek) és ha az oedemamentesítés elmaradása az állapotot súlyosbítja

3. **A rehabilitációs ellátóhelyre vonatkozó kívánalmak leírása**

3.1. Fekvőbeteg ellátás, programozható

Bővített csomag, II szint: III-IV stádiumban. **Tartama:** III.stádium: **21-28** nap, IV.stádium: **28-35** nap

Speciális ellátási szükségletkor III. szint:
A(6): Lymphoedemas betegek súlyos eseteinél
Tartama: 35-45 nap

3.2. Járóbeteg, nappali ellátás, programozható:

Bővített csomag II. szinten (szakambulancián) olyan ellátóhelyen, ahol fekvőbeteg ellátást is tudnak e programban nyújtani. **Tartama: I.és II. stádium: 14 nap**
Folytatólagos ambuláns ellátásban: Lehetséges REP-ek: 3-1 felsővégtagi funkció zavarok, 4-1 nem daganatos fájdalom, 5.2 Degeneratív reuma, 6.3 Diabeteses láb szövődményei; **Ellátás: általában járóbeteg II. szint (szakambulancia), ha az alap / kísérő betegségek miatt fekvőbeteg ellátás szükséges, akkor I. szint (alapcsomag)**
Gondozás (I-II. stádiumban 6 havonta, III-IV. stádiumban 4-6 havonta) az alapellátásban illetve szakrendelésen, újabb rehabilitációs program relapszus esetén.

4. **A rehabilitációs terápiás program kötelezően elvégzendő és dokumentálandó elemei az adott betegcsoportban:** a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint

5. **A rehabilitáció eredményességének értékelése**

5.1. Változást jellemző teszteredmények:

- **FNO,**
- **FIM motoros funkciók és FIM összes (kötelező), valamint**
- **további tesztek a funkciózavar függvényében a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint:** Barthel-index, 3 perces járásteszt, 6 perces járásteszt, 10-méteres járásteszt, VAS, végtag térfogat(ok). Gyermekek esetében célskála alkalmazása javasolt.

5.2. Kimeneti jellemzők:

5.2.1. kompressziós pólya alkalmazásának képessége, a tornák elsajátítása (ha erre önállóan nem képes, a hozzátartozó/ otthonápolási dolgozó betanítása).

5.2.2. Keresőképes korúak esetén a munkába visszaállás, foglalkoztatás esélye I-II. stádiumban megvan, többnyire átképzés után más munkakörben, ritkábban az eredeti munkakörben foglalkoztathatók. A munkaképes korúak esetében az eredeti foglalkozás ismeretében szükség lehet foglalkozási rehabilitációra.

6. Szakmai ajánlás

6.1. BNO1

C4000	Lapocka és a felső végtag hosszú csontjainak rosszindulatú daganata
C4010	A felső végtag rövid csontjainak rosszindulatú daganata
C4020	Az alsó végtag hosszú csontjainak rosszindulatú daganata
C4021	Combcsont rosszindulatú daganata
C4022	Lábszárcsontok rosszindulatú daganata
C4030	Az alsó végtag rövid csontjainak rosszindulatú daganata
C4080	Végtagok csontjának és izületi porcának átfedő rosszindulatú daganata
C4090	Végtagcsont és izületi porc rosszindulatú daganata, k.m.n.
C4100	A koponya és az arc csontjainak rosszindulatú daganata
C4110	Mandibula (alsó állkapocs) rosszindulatú daganata
C4120	Gerinc rosszindulatú daganata
C4130	Bordák, szegycsont és kulcscsont rosszindulatú daganata
C4140	Medencecsontok, keresztcsont és farokcsont rosszindulatú daganata
C4180	Csont és izületi porc átfedő elváltozása, rosszindulatú daganata
C4190	Csont és izületi porc rosszindulatú daganata, k.m.n.
C5090	Emlő rosszindulatú daganata, k.m.n.
C5190	Szeméremtest rosszindulatú daganata, k.m.n.
C52H0	A hüvely rosszindulatú daganata
C55H0	A méh nem meghatározott részének rosszindulatú daganata
C7730	A hónalj és a felső végtag nyirokcsomóinak rosszindulatú daganata
C80H0	Rosszindulatú daganat a lokalizáció meghatározása nélkül
D1600	Lapocka és a felső végtag hosszú csontjainak jóindulatú daganata
D1610	A felső végtag rövid csontjainak jóindulatú daganata
D1690	Csont és izületi porc jóindulatú daganata, k.m.n.
D1810	Lymphangioma bármely lokalizációban
I7400	A hasi aorta emboliája és rögösödése
I7410	Az aorta egyéb és nem megjelölt részeinek emboliája és rögösödése
I7420	A felső végtag ütőereinek emboliája és rögösödése
I7430	Az alsó végtag ütőereinek emboliája és rögösödése
I7440	Végtagi ütőerek, k.m.n. emboliája és rögösödése
I7450	Az arteria iliaca emboliája és rögösödése
I7480	Egyéb ütőerek emboliája és rögösödése
I7490	K.m.n. ütőér emboliája és rögösödése
I7760	Arteritis, nem-meghatározott
I8080	Phlebitis és thrombophlebitis más helyeken
I8081	Vena subclavia, vena axillaris, vv. Brachiales (mélyvénás) phlebitise és thrombophlebitise
I8090	Phlebitis és thrombophlebitis, nem meghatározott lokalizációjú
I8280	Egyéb meghatározott vénák emboliája és thrombosisa
I8890	Nem specifikus nyirokcsomó-gyulladás, k.m.n.
I8900	Lymphoedema
I8901	Lymphoedema, m.n.o.
I8902	Lymphangiectasia
I8903	Lymphoedema chronica

I8910	Nyirokérgyulladás
I8980	Nyirokerek és nyirokcsomók egyéb, meghat. nem fert. eredetű betegségei
I8990	Nyirokerek és nyirokcsomók egyéb, nem fert. rendellenessége, k.m.n.
I9720	Emlőeltávolítás utáni nyirokpangás-syndroma
I9790	A keringési rendszer beavatkozás utáni rendellenessége, k.m.n.
I99H0	A keringési rendszer egyéb és nem-meghatározott rendellenességei
S4000	A váll és felkar zúzódása
S4070	A váll és felkar többszörös felületi sérülése
S4080	A váll és felkar egyéb felületi sérülése
S4090	A váll és felkar k.m.n. felületi sérülése
S4200	Kulcscsont-törés
S4210	Lapocka-törés
S4220	A humerus proximális végének törése
S4230	A humerus középső részének törése
S4240	A humerus distalis végének törése
S4270	A kulcscsont, lapocka és felkarcsont többszörös törése
S4280	A váll és felkar egyéb részeinek törése
S4290	A vállöv k.m.n. részének törése
S4490	K.m.n. ideg sérülése a váll és felkar szintjében
S4590	A váll és felkar k.m.n. erének sérülése
S4600	A váll rotator köpenye inának sérülése
S4610	A biceps és a hosszú fej inának sérülése
S4620	A biceps egyéb részei izmának és inának sérülése
S4630	A triceps izmának és inának sérülése
S4670	A váll és felkar több izmának és inának sérülése
S4680	A váll és felkar egyéb izmainak és inainak sérülése
S4690	A váll és felkar k.m.n. izmának és inának sérülése
S4990	A váll és felkar k.m.n. sérülése
S5090	Az alkar k.m.n. felületes sérülése
S5290	Az alkar k.m.n. részének törése
S5400	A N. ulnaris sérülése az alkar szintjében
S5410	A N. medianus sérülése az alkar szintjében
S5420	A N. radialis sérülése az alkar szintjében
S5430	Az érzőidegek sérülése az alkar szintjében
S5470	Több ideg sérülése az alkar szintjében
S5480	Egyéb idegek sérülése az alkar szintjében
S5490	K.m.n. idegek sérülése az alkar szintjében
S5500	Az arteria ulnaris sérülése az alkar szintjében
S5510	Az arteria radialis sérülése az alkar szintjében
S5520	Az alkar vénáinak sérülése
S5570	Az alkar több erének sérülése
S5580	Az alkar egyéb ereinek sérülése
S5590	Az alkar k.m.n. erének sérülése
S5600	A hüvelykujj hajlítóizmának és inának sérülése az alkar szintjében
S5610	A kéz többi ujja hajlító izmainak-inainak sérülése az alkar szintjében
S5620	Az alkar egyéb hajlító izmainak-inainak sérülése az alkar szintjében

S5630	A hüvelykujj feszítő-távolító izmai-inai sérülése az alkar szintjében
S5640	A kéz egyéb ujjai feszítő izmai-inai sérülése az alkar szintjében
S5650	Az alkar egyéb feszítő izmainak-inainak sérülése az alkar szintjében
S5670	Több izom és ín sérülése az alkar szintjében
S5680	Egyéb és k.m.n. izmok és inak sérülése az alkar szintjében
S5990	Az alkar k.m.n. sérülése
S6090	A csukló és kéz k.m.n. felületes sérülése
S6280	A csukló és kéz k.m.n. részeinek törése
S6490	K.m.n. ideg sérülése a csukló és kéz szintjében
S6500	Az art. ulnaris sérülése a csukló és kéz szintjében
S6510	Az art. radialis sérülése a csukló és kéz szintjében
S6520	Az arcus palmaris superficialis sérülése
S6530	Az arcus palmaris profundus sérülése
S7290	A combcsont k.m.n. részének törése
S7300	A csípő ficama
S7310	A csípő rándulása és húzódása
S7490	K.m.n. ideg sérülése a csípő és comb szintjében
S7590	K.m.n. ér sérülése a csípő és comb szintjében
S7640	Egyéb és k.m.n. izmok és inak sérülése a comb szintjében
S7990	A csípő és comb k.m.n. sérülése
S8000	A térd zúzódása
S8090	A lábszár k.m.n. felületes sérülése
S8290	A lábszár k.m.n. részének törése
S8370	A térd komplex sérülése
S8400	A N. tibialis sérülése a lábszár szintjében
S8410	A N. peroneus sérülése a lábszár szintjében
S8490	K.m.n. ideg sérülése a lábszár szintjében
S8590	K.m.n. ér sérülése a lábszár szintjében
S8600	Az Achilles-ín sérülése
S8690	K.m.n. izom és ín sérülése a lábszár szintjében
S8990	A lábszár k.m.n. sérülése
S9090	A láb és boka k.m.n. felületes sérülése
S9200	A sarokcsont törése
S9210	Az ugrócsont törése
S9220	Egyéb lábtő csont(ok) törése
S9230	Lábközépcsont törése
S9270	A láb többszörös törése
S9290	A láb törése, k.m.n.
S9360	A láb egyéb és k.m.n. részeinek rándulása húzódása
S9490	K.m.n. ideg sérülése a boka és láb szintjében
S9590	K.m.n. erek sérülése a boka és láb szintjében
S9690	K.m.n. izom és ín sérülése a boka és ín szintjében
S9800	A láb traumás csonkolása a boka szintjében
S9830	A láb egyéb részeinek traumás csonkolása
S9990	A boka és láb k.m.n. sérülése

6.2. BNO3

I8900	Lymphoedema
I8901	Lymphoedema, m.n.o.
I8903	Lymphoedema chronica
I8980	Nyirokerek és nyirokcsomók egyéb, meghat. nem fert. eredetű betegségei
I8990	Nyirokerek és nyirokcsomók egyéb, nem fert. rendellenessége, k.m.n.
I9720	Emlőeltávolítás utáni nyirokpangás-syndroma
R2620	Járási nehézség m.n.o.
R2680	Járási és mobilitás egyéb és k.m.n. rendellenessége

6.3. FNO-k

b280	Fájdalom érzése
b455	A terheléstolerancia funkciói
b810	A bőr védőfunkciói
d240	A stressz és más pszichés terhek kezelése
d430	Tárgyak emelése és hordozása
d450	Járás

b260	Proprioceptív funkció
b415	A véredények funkciói
b530	Testsúlymegtartási funkciók
b540	Általános anyagcsere-funkciók
b710	Az izületek mobilitási funkciói
b715	Az ízületek stabilitási funkciói
b730	Izomerő-funkciók
b760	Az akaratlagos mozgási funkciók kontrollja
b770	Járásminta-funkciók
d415	A testhelyzet megtartása
d440	Finom kézmozdulatok
d445	Kéz- és karhasználat
d460	Helyváltoztatás különböző helyszíneken
d470	Szállítóeszköz használata
d540	Öltözködés
d640	Házimunka végzése